

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

Архивски знак:	
Рок на чување:	20 год.
Потпис:	

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА, СЕКТОР ЗА
УПРАВЕН И ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР, ЗА ПЕРИОДОТ ЗА ПЕРИОДОТ ЈУЛИ -
ДЕКЕМВРИ, 2023 ГОДИНА

Дел. бр. 57-367/1

Датум: 10.01.2024 година

Место: Скопје, 2024 година (м.п.)

Сабина Синан

[име и презиме]

Раководител на Сектор-главен
инспектор

[функција/звање на раководител на
инспекциска служба]

[Потпис]

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА, СЕКТОР ЗА УПРАВЕН
И ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР, ЗА ПЕРИОДОТ ЗА ПЕРИОДОТ ЈУЛИ - ДЕКЕМВРИ, 2023
ГОДИНА

Дел. бр.	<u>57 - /</u>	<u>Сабина Синан</u> [име и презиме] Раководител на Сектор-главен инспектор
Датум:	<u>10.01.2024 година</u>	[функција/звање на раководител на инспекциска служба]
Место:	<u>Скопје, 2024 година</u> (м.п.)	<u>[потпис]</u>

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

Резиме

Управување со ризици

Во II-то полугодие од 2023 г., од страна на инспекторите за култура успешно е постапено по сите поднесени иницијативидо МК, додекасо исклучок на еден нереализиран редовен инспекциски надзор по Законот за културата (поради оправдани причини, односно издадени наредби од страна на министерот за култура), извршени се останатите 7 планирани редовни инспекциски надзори., кај субјектите (национални установи од областа на културата - заводи, музеи, Конзерваторски центар и еден Центар за култура), утврдени согласно со донесената Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори во областа на културата од 29.04.2021 г., при што кај 6 субјекти се утврдени неправилности и преземени соодветни мерки (издадени решенија со наредба, односно прекршони платни налози).

Организација и раководење

Работите на инспекцискиот надзор од надлежност на Министерството за култура, се вршени од страна на вкупно 5 (пет) инспектори за култура, со овластувања за целата територија на РСМ.

Инспекциски надзор

Во II -то полугодие од 2023 г., извршени се вкупно 52 инспекциски надзори, од кои 7 редовни, 34 вонредни и 11 контролни надзори и тоа 39 по Законот за културата, 5 по Законот за музеите, 3 по Законот за филмската дејност, 2 по Законот за употребата на македонскиот јазик и 3 по Законот за меморијалните споменици и спомен-обележјата, со подзаконските прописи, а за утврдените недостатоци/неправилности, издадени се вкупно 14 решенија со опомена/наредба, вкупно 13 платни налози и поднесени се вкупно 5 прекршочни барања по Законот за културата и Законот за меморијалните споменици и спомен-обележјата, како и вкупно 3 кривични пријави до ОЈО Скопје, Кочани и Битола, со што во II-то полугодие нема (значителни) отстапувања во поглед на планираните надзори и неправилности (планирани: вкупно 46 надзори, од кои 8 редовни, 27 вонредни и 11 контролни, со 19 неправилности).

Обука на инспекторите и административните службеници

Во извештајниот период, сите 5 (пет) инспектори за култура поминаа „онлајн“ обука за „Сајбер хигиена за државни службеници“, организирана во рамките на Проектот на Женевскиот центар за управување со безбедносниот сектор „Добро управување на Западниот Балкан“, со поддршка на Канцеларијата за односи со странство, Комонвелт и развој на Обединетото Кралство, како и генеричките „онлајн“ обуки, со користење на платформата за електронско учење од Годишната програма на ИС за генерички обуки за 2023 г. и тоа: „Компјутерска обработка и табеларни пресметки

**Сектор за управен
и инспекциски надзор**

**Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese**

(EXCEL)“ „Управување со стрес“и „Систем на интегритет во инспекциските служби“и се стекнаа со соодветни сертификати. Исто така, виш инспектор за култура – раководител на Одделение за инспекциски надзор и помошник-инспектор за култура, при истото Одделение, поминаа обука на тема „Прекршочна постапка во корелација со ЗООУП и практичен осврт на текот на прекршочната постапка“, во организација на Друштвото за консултантски услуги АЦТ! ДОО, Скопје (20.10.2023 г., х. „Квинс“, Скопје).

Буџет и финансирање

Секторот, нема посебен буџет, туку расходите се намираат во рамките на Буџетот на Министерството за култура. Во извештајниот период, според податоците на Секторот за финансии на МК, за инспекциската служба по основ на плати, надомест за еден надворешен соработник, ангажиран со договор за дело, гориво и патарини. се исплатени вкупно 2.557.937 денари.

Меѓународна соработка

Не е остварена соработка на билатерална или мултилатерална основа, а во насока на зголемување на транспарентноста во работењето, продолжено е со јавното објавување на инспекциските акти.

Други активности на инспекциската служба

И во извештајниот период, главниот инспектор за култура согласно со решенијата од 2020 г., има продолжено со извршување на работните задолженија како одговорно службено лице во МК за водење на предмети и вршење на работи за комуникација по предмети, кои произлегуваат од надлежност на Државното правобранителство на РСМ, додека еден виш инспектор за култура, е назначен за овластено лице за заштитено внатрешно пријавување согласно со Законот за заштита на укажувачи. Во извештајниот период, инспекторите учествуваа во работни тела/комисии, формирани од министерот за култура (постапка за избор на директор, попис, ...).

Заклучоци и препораки

Имајќи ја предвид кризната состојбана светското ниво (безбедносна, економска), но и техничките и човечките ресурси на Секторот (вкупно 5 инспектори за целата територија на РСМ), без нови вработувања во подолг временски период општата оценката за оствареноста на зацртаните цели и плановина Секторот, е исклучително добра, при што предвид особено треба да се има обемноста и сложеноста на дел од извршените (вонредни) инспекциски надзори во второто полугодие, на целата територија на РСМ (по издадените наредби од министерот за култура). Реализацијата на месечните планови за работа во I-то полугодие од 2024 г., повторно ќе зависи од состојбата со постојните ресурси на Секторот.

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

Управување со ризици

Во II - то полугодие од 2023 г., државата и граѓаните на РСМ беа соочени со предизвиците и последиците од економски и социјален аспект, настанати од светската безбедносна и енергетска криза, што доведе до намалување и на буџетските средства на Министерството за култура за одделни расходи (обуки, нови вработувања, набавка на ново возило), со исклучок што во текот на м. јануари 2023 г., за потребите на вработените во Министерството за култура, вклучително и за инспекторите за култура при Секторот за управен и инспекциски надзор е набавена нова ИТ опрема (вкупно 5 персонални компјутери и еден мултифункционален принтер).

Во 2021 г., од страна на Секторот за управен и инспекциски надзор на МК согласно со член 32 став (1) од Законот за инспекциски надзор, а врз основа на Правилникот за елементите на проценката на ризикот, како и зачестеноста на спроведувањето на инспекциски надзори врз основа на проценката на ризик („Сл. весник на РСМ“ бр. 247/19), донесен од Инспекцискиот совет, а по спроведената едномесечна стручна обука во рамките на Проектот на ЕБРД (Европска банка за обнова и развој), донесена е Методологијата за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори во областа на културата со бр. 57-5108/2 од 29.04.2021 г., по којашто на 28.05.2021 г., од Инспекцискиот совет е дадено позитивно мислење. Со Методологијата, е пропишан начинот на проценка на ризик, преку идентификација на специфичните ризици во надлежност на контролата од страна на инспекторите за култура, а со цел ефективно и ефикасно планирање на обемот и зачестеноста на надзорот над субјектите од областа на културата, како и другите субјекти, за работите од културата. Оттука, резултатите од Методологијата се земени во предвид при подготвувањето на Годишниот план за работа на Министерството за култура - Сектор за управен и инспекциски надзор за 2023 г. со дел. бр. 57-11395/2 од 14.11.2022 г., за којшто согласно со член 33 став (3) од

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

Законот за инспекциски надзор, од Инспекцискиот совет е добиена потребната Согласно бр. 14-1327/3 од 01.12.2022 г., односно за планираните редовни инспекциски надзори, конкретно од аспект на примена на Законот за културата, Законот за музеите и Законот за издавачката дејност, со подзаконските прописи.

Имено, согласно со Годишниот план за работа на Министерството за култура - Сектор за управен и инспекциски надзор за 2023 г., предвидени се вкупно: 73 инспекциски надзори, од кои по Законот за културата – 18 надзори кај национални установи од областа на културата, по коефициентите на сложеност Q 4 и 5 (од кои 9 редовни, 5 контролни и 4 вонредни), и 40 надзори кај други правни и физички лица, по коефициентите на сложеност Q 2 и 3 (од кои 15 редовни надзори, кај 12 правни лица и 3 физички лица – единки корисници на средствата од Буџетот на РСМ, 15 вонредни и 10 контролни надзори), како и 15 надзори, од аспект на примена на другите законски и подзаконски прописи од областа на културата, од кои 10 редовни инспекциски надзори, по коефициентите на сложеност Q 3 и 4 (5 по Законот за музеите и 5 по Законот за издавачката дејност), и 5 контролни инспекциски надзори по коефициентите на сложеност Q 2 и 3, со вкупно 20 неправилности.)

Во второто полугодие од 2023 г., согласно со донесената Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори во областа на културата и Годишниот план за работа на СУИН на МК за 2023 г., извршени се вкупно 7, од планираните 8 редовни инспекциски надзори, со среден исо висок степен на ризик и со коефициентите на сложеност 4 и 5 утврдени во Одлуката од 2019 г. и тоа од аспект на примена на следните 2 (два) законски прописи од областа на културата:

- Законот за културата (вкупно: 4 редовни надзори, кај национални установи од областа на културата – единки – корисници на средствата од Буџетот на РСМ, со коефициентот на сложеност 5 и со среден и висок степен на ризик), и

- Законот за музеите, со подзаконските прописи (вкупно: 3 редовни надзори, кај национални установи од областа на културата – заводи за заштита на спомениците на културата и музеи, со коефициентот на сложеност 4 и со среден степен на ризик).

Поради горенаведената причина, како и зголемен број на поднесени иницијативи (вооглавно од страна на секторите во МК, преку коишто се врши финансирање на проектите и програмите од национален интерес во културата, со средствата од Буџетот на РСМ, преку Министерството за култура, но и други подносителите – физички и правни лица). од страна на инспекторите за култура, при Секторот за управен и инспекциски надзор, во второто полугодие од 2023 г., даден е приоритет на вршење на вонредни инспекциски надзори и се извршени вкупно 34 вонредни инспекциски надзори (планирани: 27 надзори), од кои 28 по Законот за културата, 2 по Законот за употребата на македонскиот јазик, 3 по Законот за филмската дејност и еден по Законот за меморијалните споменици и спомен – обележјата (со коефициентите на сложеност 1, 3 и 4),

Иако, како и во првото полугодие од 2023 година, се извршени повеќе вонредни инспекциски надзори, отколку редовни инспекциски надзори, предвид треба да се има обемноста и сложеноста на редовните инспекциски надзори (особено на тие со коефициентот на сложеност Q 4 и Q 5 и со утврден висок степен на ризик), кај коишто

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

субјектите на надзорот беа национални установи од областа на културата (по Законот за културата и Законот за музеите), како и задолжителните чек – листи за проверка по сите обврски утврдени во материјалните закони и за вршење на истите е потребен подолг временски период, но и обврската на инспекторите за култура да постапуваат приоритетно по поднесени иницијативи (во извештајниот период, вклучително и од Државната комисија за спречување на судир на интереси), налози (од Инспекциски совет), како и издадени наредби од министерот за култура (во извештајниот период, претежно субјекти на надзорот: национални установи).

Понатаму, од планираните 11 контролни инспекциски надзори, во извештајниот период беа извршени сите 11 надзори и тоа: 7 по Законот за културата, 2 по Законот за музеите и 2 по Законот за меморијалните споменици и спомен – обележјата (со коефициентите на сложеност 2 и 3), на целата територија на РСМ

Оттука, може да се заклучи дека во извештајниот период, од страна на инспекторите за култура постапено е по сите поднесени иницијативи до МК, додекасо исклучок на еден редовен инспекциски надзор по Законот за културата, којшто не е реализиран од оправдани причини, извршени се сите други 7 планирани редовни инспекциски надзори за второто полугодие, кај субјектите (национални установи), утврдени согласно со донесената Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори во областа на културата од 29.04.2021 г., при што кај 6 субјекти се утврдени неправилности.

Како и во претходниот период, останува проблем поради неусогласеноста на Законот за културата, којшто е системски законски пропис од областа на културата, во делот на неговите прекршочни одредби, коешто според законската обврска требало да се изврши во рок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на новиот Закон за прекршоците („Сл. весник на РСМ“ бр. 96/19 од 17.05.2019 г.), како и неусогласеноста на Законот за културата, со новиот Закон за инспекциски надзор, а што претставува ризик во однос на соодветен надзор и санкционирање согласно со материјалниот закон, а на што му е укажано и на МК во писмена форма од страна на Инспекцискиот совет (забелешка: препратено на увид на надлежниот Сектор за нормативно-управни работи и АПСР, на МК).

Организација и раководење

Работите на инспекцискиот надзор од надлежност на Министерството за култура на РСМ, ги вршат инспектори за култура при организационата единица – Сектор за управен и инспекциски надзор. Работата во Секторот е организирана во 2 одделенија (Одделение за инспекциски надзор и Одделение за управен надзор и контрола над наменското користење на буџетски средства), со 12 систематизирани работни места и вкупно 12 извршители, од кои почнувајќи од 01.06.2023 г., вкупно 5 (пет) работни места се пополнети со вкупно 5 (пет) извршители и тоа: раководител на Сектор – главен инспектор (дипл. правник), 2 виши инспектори (еден дипл. правник и еден дипл.

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

економист), 1 советник – инспектор (дипл. економист), 1 соработник за обработка и евиденција на поднесоци-помошник инспектор (дипл. правник), додека еден извршител - самостоен референт за техничка обработка на документација (со ССП), почнувајќи од 01.06.2023 г., не е веќе во работен однос во Министерството за култура, со што во Секторот, освен инспектори нема друг вработен кадар.

Согласно со член 34 од новиот Закон за инспекциски надзор, предвидено е директорот, односно раководителот на инспекциската служба од член 26 од законот врз основа на годишниот план за работа на инспекциската служба, најдоцна до почетокот на месецот да донесе месечен план за работа на секој инспектор и истиот во рок од 10 дена од денот на донесувањето да го достави до Инспекцискиот совет за информирање, во електронска форма. Исто така, согласно со член 35 од Законот за инспекциски надзор, предвидено е извештајот за работа на инспекциската служба за претходните 6 (шест) месеци, да го донесува директорот, односно раководителот на инспекциската служба од член 26 од законот. Извештајот за работата на инспекциската служба, се доставува до Инспекцискиот совет за добивање на мислење.

Раководниот инспектор, во извештајниот период покрај вршење на надзори има вршено и други работни задачи и тоа; организирање, координирање и насочување на работата со Секторот; распоредување на задачите на извршителите и давање упатства за нивно спроведување, предлагање и подготвување месечен план за работа и грижа за негово реализирање, надзор над реализација на програмата, стручно обработување на прашањата од надзорен карактер во областа на културата, преписка со Инспекцискиот совет, по потреба и по налог вршење преписка со Основното јавно обвинителство, Министерството за финансии, Државната комисија за спречување на корупцијата, судски органи и други органи на државната управа (за барања на податоци, мислења и појаснувања упатени до СУИН на МК), мислења по законски и подзаконски прописи од областа на културата, произнесувања по однос на новинарски прашања, изработка на прашања од областа на културата, за посебниот (стручен) дел од испитот за вработување на административни службеници (инспектори за култура при Секторот за управен и инспекциски надзор на Министерството за култура), (по барање на МИОА), претставки и друго.

Понатаму, и во II-то полугодие од 2023 г., раководниот инспектор согласно со решенијата од 2020 г., со коишто е определена за одговорно службено лице во МК за водење на предмети и вршење на работи за комуникација по предмети кои произлегуваат од надлежност на Државното правобранителство на РСМ, има продолжено со извршување и на овие работни задолженија (предмети за судски и извршни постапки, по различни основи), додека еден од вишите инспектори од 2022 г., е назначен за овластено лице за заштитено внатрешно пријавување во Министерство за култура согласно со Законот за заштита на укажувачи.

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

Во извештајниот период инспекциски надзори се вршени од страна на вкупно 5(пет) инспектори, при што не се вршени унапредувања, прераспоредувања или нови вработувања, со забелешка дека последното унапредување на инспекторите е извршено уште во последниот квартал од 2019 г., кога со распишувањето на Интерен оглас бр 03/2019 од 18.12.2019 г., на работните места: раководител на Одделение за инспекциски надзор-виш инспектор и раководител на Одделение за управен надзор и надзор над наменското користење на буџетски средства-виш инспектор, се избрани и распоредени административните службеници од Секторот за управен и инспекциски надзор.

Табела 1 - Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во второто полугодие од 2023 година, по вид, возраст и звање

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

Вид	Инспектор за култура[вид 1]						Инспектор за [вид 2]					Инспектор за [вид n]					Вкупно инспектори							
	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно
Ниво-Звање/Возраст																								
Б1 – генерален инспектор						0						0						0	0	0	0	0	0	0
Б2 – главен инспектор				1		1						0						0	0	0	0	0	0	0
Б3 – пом. главен инспектор						0						0						0	0	0	0	0	0	0
Б4 – виш инспектор			1		1	2						0						0	0	0	0	0	0	0
В1 – советник инспектор			1			1						0						0	0	0	0	0	0	0
В2 – самостоен инспектор						0						0						0	0	0	0	0	0	0
В3 – помошник инспектор*		1				1						0						0	0	0	0	0	0	0
В4 – помлад инспектор						0						0						0	0	0	0	0	0	0
Вкупно	0	1	2	1	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

Табела 2 -Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во второто полугодие од 2023година

Вид	Инспектор за култура [вид 1]			Инспектор за [вид 2]			Инспектор за [вид n]			Вкупно инспектори		
	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика
Ниво- Звање/Возраст												
Б1 – генерален инспектор			0			0			0	0	0	0
Б2 – главен инспектор			0			0			0	0	0	0
Б3 – пом. глав. инспектор			0			0			0	0	0	0
Б4 – виш инспектор			0			0			0	0	0	0
В1 – советник инспектор			0			0			0	0	0	0
В2 – самостоен инспектор			0			0			0	0	0	0
В3 – помошник инспектор			0			0			0	0	0	0
В4 – помлад инспектор			0			0			0	0	0	0
Вкупно	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

Инспекциски надзор

Според евиденцијата на Секторот за управен и инспекциски надзор на Министерството за култура, во текот на второто полугодие од 2023 г., беа извршени вкупно 52 инспекциски надзори, од кои 7 (седум) редовни, 34 вонредни и 11 контролни надзори, од аспект на примена на 5 (пет) законски прописи од областа на културата (забелешка: во првото полугодие од 2023 г., беа извршени вкупно 55 надзори), и тоа:

-39 инспекциски надзори, од кои 4(четири) редовни, 28 вонредни и 7(седум) контролни надзори, извршени од аспект на работењето, како и наменското користење на средствата обезбедени преку МК од Буџетот на РСМ, за програми/проекти од национален интерес во културата, кај национални установи од областа на културата, здруженија на граѓани и другите правни лица, што вршат дејност од областа на културата, како и на други субјекти (правни и физички лица), за работи од културата, а чие работење подлежи на надзор согласно со Законот за културата,

-5 (пет) инспекциски надзори, од кои 3(три) редовни и 2 (два) контролни надзори, извршени кај национални установи од областа на културата согласно со Законот за музеите и подзаконските прописи,

- 3 (три) вонредни инспекциски надзори, извршени кај правни лица (Агенција за филм на РСМ.), согласно со Законот за филмската дејност и подзаконските прописи,

-2 (два) вонредни инспекциски надзори, извршени кај правни лица согласно со Законот за употребата на македонскиот јазик, и

-3 (три) инспекциски надзори, од кои еден вонреден и два контролни надзори, извршени во единица на локалната самоуправа и кај физичко лице, корисник на средствата од Буџетот на РСМ, преку МК согласно со Законот за меморијалните споменици и спомен обележјата.

За утврдените недостатоци и неправилности, односно повреди на прописите од областа на културата, во текот на второто полугодие од 2023 г. од страна на инспекторите за култура издадени се вкупно 14 решенија за отстранување на утврдените недостатоци и неправилности во определен рок (забелешка: од кои 7 со наредба и 7 со опомена), и тоа по Законот за културата - 9, по Законот за музеите- 4 и по Законот за меморијалните споменици – едно решение, како и издадени вкупно 13 прекршочни платни налози (за правните лица и за одговорните лица -директори и управители, со напомена дека во м. јануари, 2024 г., ќе биде закажана постапка за порамнување, во врска со извршениот вонреден инспекциски надзор во второто полугодие од м. декември 2023 г., по Законот за културата), и поднесени се 5 (пет) прекршочни барања за сторени прекршоци по Законот за културата и Законот за меморијалните споменици и спомен-обележјата, поизвршени инспекциски надзори во

**Сектор за управен
и инспекциски надзор**

**Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese**

2023 г. (од кои на 05.12.2023 г. и во м. јануари, 2024 г., три до надлежниот Основен кривичен суд Скопје, а на ден 14.11.2023 г. едно до Основен кривичен суд Струга и на ден 10.11.2023 г. - едно прекршочно Барање до Комисијата за одлучување по прекршок, при Министерството за култура, како прекршочен орган, за сторен прекршок по Законот за културата. Исто така, во извештајниот период се поднесени и 3 кривични пријави до ОЈО Скопје, Кочани и Битола.

Со оглед на горенаведеното, во второто полугодие од 2023 година, нема значителни отстапувања во поглед на планираниот број на инспекциски надзори и неправилностите, односно од страна на инспекторите за култура се извршени повеќе инспекциски надзори од планираните со месечните планови за работа.

Имено, планирани се вкупно 46 инспекциски надзори (од кои 8 редовни, 27 вонредни и 11 контролни надзори, а извршени се вкупно 52 инспекциски надзори (од кои 7 редовни, 34 вонредни и 11 контролни надзори), од аспект на примена на 5 (пет) законски прописи од областа на културата, додека планирани се вкупно 19 неправилности во повеќе градови, а при извршените вкупно 19 инспекциски надзориво второто полугодие и 3 надзори од првото полугодие, 2023 г.(редовни, вонредни и контролни), откриени се неправилностите кај субјектите, лоцирани во Скопје (Центар и Аеродром), Крушево, Штип, Охрид, Струга, Гостивар, Липково, Кочани и Битола.

Согласно со издадените решенија за отстранување на недостатоците, во Буџетот на РСМ, од страна на инспекторираниот субјект, се вратени средствата во вкупен износ од 320.322 денари, а согласно со издадените платни налози на инспекторите за култура, во Буџетот на РСМ, се прибрани средствата во вкупен износ од 152.212 денари.

Во извештајниот период, по однос на поднесените прекршочни барања на инспекторите за култур, изречени се глоби во вкупен износ од 1.050 евра, односно 67.555 денари и тоасо ПресудаПРК бр. 300/23-0 од 20.09.2023 г., на Основниот суд Тетово, на одговорното лице и правното лице (Здружение), изречена им е глоба поединечно во износ од 100 евра, во денарска противвредност, се вкупно 12.280 денари согласно со член 113, 114, 116 и член 104 од Законот за прекшоците, а со Пресуда ПРК-0-266/23 од 03.11.2023 г. (во скратена постапка), на правното лице им е изречена прекршочна санкција – глоба во износ од 500 евра, во денарска противвредност (30.750 денари), и на одговорното лице во правното глоба во износ од 200 евра, во денарска противвредност (15.300 денари), понатаму со Пресуда на Основен кривичен суд Скопје ПРК-0-199/2 од 05.09.2023 г., изречена е прекршочна санкција – опомена согласно со член 24 став 1 и член 35 од Законот за прекшоците, на одговорното лице и правното лице (Здружение). Исто така, со Решение бр. 66-10616/9 од 28.12.2023 г., донесено од страна на Комисијата за одлучување по прекршок при Министерството за култура, со коешто е утврден сторен прекршок за поранешно одговорно лице (директор) на национална установа од областа на културата, изречена е глоба во износ од 150 евра, во денарска противвредност (9.225 денари), а по коешто сторителот има право на тужба за поведување на управен спор до Управен суд на РСМ, во рок од 30 дена од денот на приемот на Решението.

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

Во извештајниот период, вршени се инспекциски надзори кај субјектите од целата територија на РСМ и тоа од Скопје (општините Центар, Чаир, Карпош, Кисела Вода, Бутел и Аеродром), Кочани, Штип, Тетово, Крива Паланка, Битола, Крушево, Валандово, Јегуновце, Струга, Берово, Охрид, Кичево, Прилеп, Демир Капија, Веница, Гостивар и Липково, при што најголем број на инспекциски надзори се извршени во Скопје.

Така, во второто полугодие од 2023 г. во согласност со Годишниот план за работа на МК - Сектор за управен и инспекциски надзор за 2023 г. реализирани се вкупно 7 (седум) од планираните 8 (осум) редовни инспекциски надзор со месечните планови кај национални установи од областа на културата, од кои 3 (три) надзори по Законот за музеите, со подзаконските прописи (со коефициент на сложеност 4), и 4 (четири) надзори по Законот за културата (со коефициентна сложеност 5, при што поради оправдани причини, односно дополнителни работни задолженија на раководниот инспектор – издадени писмени наредби од страна на министерот за култура, за вршење вонредни инспекциски надзори во други национални установи, не е извршен еден планиран редовен инспекциски надзор во Струга, од аспект на примена на Законот за културата).

Понатаму, за второто полугодие беа планирани вкупно 27 вонредни инспекциски надзори, а беа извршени вкупно 34 надзори и тоа: 28 по Законот за културата, 2 по Законот за употребата на македонскиот јазик, 3 по Законот за филмската дејност и еден по Законот за меморијалните споменици и спомен – обележјата (со коефициентите на сложеност 1, 3 и 4), додека од планираните 11 контролни инспекциски надзори беа извршени 11 надзори и тоа: 7 по Законот за културата, 2 по Законот за музеите и 2 по Законот за меморијалните споменици и спомен – обележјата (со коефициентите на сложеност 2 и 3).

Во извештајниот период согласно со член 107 ставовите (1), (3) и (5) од Законот за општата управна постапка („Сл. весник на РМ“ бр.124/15 и 65/18), противниту едно издадено решение на инспектори за култура, несе поднесени жалби до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка (во натамошниот текст: второстепената Комисија), со исклучок што на ден 12.12.2023 г., од страна на еден од субјектите на надзорот до второстепената Комисија е поднесена Жалба ИП2 бр. 09-126 од 12.12.2023 г., заведена во Министерството за култура под ИП1 бр. 57-28/2021 од 14.12.2023 г., против Решението со опомена ИП1 бр.57-28 од 13.04.2021 г., донесено од страна на инспектор за култура. Горенаведената Жалба е отфрлена, како недопуштена со Решение ИП 1 бр.57-28/2021 од 21.12.2023 г., од причина што обжаленото Решение на инспекторот за култура под горечитириот број и датум, претходно е веќе поништено од страна на второстепената Комисија и согласно со нивното задолжение е извршен нов инспекциски надзор.

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

По однос на Кривичната пријава, поднесена до Основното јавно обвинителство, Кочани, на ден 07.08.2023 г. против две физички лица, од страна на ОЈО, Кочани е донесено Решение КО. бр. 359/2023 од 31.08.2023 г., за отфрлање на кривичната пријава, затоа што настапила застареност на кривичното гонење согласно со член 107 ст. 1 т. 4 и член 107 ст. 1 т.5 од КЗ, за што е известен подносителот на Иницијативата за вршење инспекциски надзор во 2023 г.

Приказ на реализацијата на годишниот и месечните планови за инспекциски надзор на инспекторите за култура при Секторот за управен и инспекциски надзор на Министерството за култура во второто полугодие од 2023 година, односно статистички информации и податоци се прикажани во форма на табеларен преглед.

Табела 3

Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во второтополугодие од 2023 г., по региони и општини

Ред.бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
	Вардарски регион	0	1	0	1	0
1	Велес					
2	Градско					
3	Демир Капија		1		1	
4	Кавадарци					
5	Лозово					
6	Неготино					
7	Росоман					
8	Свети Николе					
9	Чашка					
	Источен регион	1	4	1	6	2
10	Берово		1		1	
11	Виница		1		1	

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

12	Делчево					
13	Зрновци					
14	Карбинци					
15	Кочани		1		1	1
16	Македонска Каменица					
17	Пехчево					
18	Пробиштип					
19	Чешиново					
20	Штип	1	1	1	3	1
	Југозападен регион	3	1	2	6	3
21	Вевчани					
22	Дебар					
23	Дебарца					
24	Кичево	1			1	
25	Македонски Брод					
26	Охрид	2		1	3	2
27	Пласница					
28	Струга		1	1	2	1
29	Центар Жупа					
	Југоисточен регион	0	0	1	1	0
30	Богданци					
31	Босилово					
32	Валандово			1		
33	Василево					

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

34	Гевгелија					
35	Дојран					
36	Конче					
37	Ново Село					
38	Радовиш					
39	Струмица					
	Пелагониски регион	0	2	1	3	1
40	Битола		1		1	
41	Демир Хисар					
42	Долнени					
43	Кривогаштани					
44	Крушево			1	1	1
45	Могила					
46	Новаци					
47	Прилеп		1		1	
48	Ресен					
	Полошки регион	0	4	1	5	1
49	Боговиње					
50	Бревеница					
51	Врапчиште					
52	Гостивар		1	1	2	1
53	Желино					
54	Јегуновце		1		1	
55	Маврово и Ростуша					

Сектор за управен
и инспекциски надзорSektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

56	Теарце					
57	Тетово		2		2	
	Североисточен регион	0	1	1	2	1
58	Кратово					
59	Крива Паланка			1	1	
60	Куманово					
61	Липково		1		1	1
62	Ранковце					
63	Старо Нагоричане					
	Скопски регион	3	21	4	28	11
64	Аеродром		1	1	2	1
65	Арачиново					
66	Бутел		1		1	
67	Гази Баба					
68	Ѓорче Петров					
69	Зелениково					
70	Илинден					
71	Карпош		1		1	
72	Кисела Вода		1		1	
73	Петровец					
74	Сарај					
75	Сопиште					
76	Студеничани					
77	Центар	3	15	1	19	10

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

78	Чаир		2	2	4	
79	Чучер-Сандево					
80	Шуто Оризари					
ВКУПНО		7	34	11	52	19

Обука на инспекторите и административните службеници

Во извештајниот период, сите 5 (пет) инспектори за култура, при Секторот за управен и инспекциски надзор, поминаа „онлајн“ обука за „Сајбер хигиена за државни службеници“, организирана во рамките на Проектот на Женевскиот центар за управување со безбедносниот сектор „Добро управување на Западниот Балкан“, со поддршка на Канцеларијата за односи со странство, Комонвелт и развој на Обединетото Кралство, како и генеричките „онлајн“ обуки, со користење на платформата за електронско учење од Годишната програма на ИС за генерички обуки за 2023 г. и тоа: „Компјутерска обработка и табеларни пресметки (EXCEL)“ (тема 1.7.), „Управување со стрес“ (тема 1.11), и „Систем на интегритет во инспекциските служби“ (тема 1.14), и се стекнаа со соодветни сертификати. Исто така, виш инспектор за култура – раководител на Одделение за инспекциски надзор и помошник-инспектор за култура, при истото Одделение, поминаа обука на тема „Прекршочна постапка во корелација со Законот за општата управна постапка и практичен осврт на текот на прекршочната постапка“, во организација на Друштвото за консултантски услуги АЦТ! ДОО, Скопје (20.10.2023 г., х. „Квинс“, Скопје).

Буџет и финансирање

Имајќи предвид дека Секторот за управен и инспекциски надзор, е организациска единица во рамките на Министерството за култура, нема посебен буџет, туку расходите се намираат во рамките на Буџетот на Министерството за култура (плати, трошоци за гориво, патарини и друго). Секторот за управен и инспекциски надзор не врши дополнителни активности, односно не остварува дополнителни парични средства, со исклучок на прибраните средства во Буџетот на РСМ, по основ на издадените решенија на инспекторите и издадените прекршочни платни налози.

Според податоците од надлежниот Сектор за финансиски прашања на МК и евиденцијата на инспекцијата, вкупните расходи за Секторот за управен и инспекциски надзор за второто полугодие од 2023 г., се прикажани во следниот табеларен преглед:

Ред. бр.	Вид на трошок	Износ
----------	---------------	-------

Сектор за управен
и инспекциски надзор

Sektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

1.	Бруто плати за вработените во Секторот (за вкупно 5 инспектори за култура)	2.335.395 денар
2.	Бруто надомест за едно надворешно лице, ангажирано со Договор за дело	199.998
3.	Патарини	4.680 денари
4.	Гориво	17.864 денари
Вкупно:		2.557.937 денари

Меѓународна соработка

Во извештајниот период не е остварена соработка на билатерална или мултилатерална основа. Усогласување, односно хармонизација на материјалните закони од областа на културата со законодавството на ЕУ и придонес кон евро-интеграциските процеси, се врши преку другите надлежни организациски единици на Министерството за култура.

Други активности на инспекциската служба

Во насока на зголемување на транспарентноста во работењето и согласно со обврската од Законот за инспекциски надзор и во текот на второто полугодие од 2023 г., на официјалната веб-страница на МК е продолжено со објавување во „деперсонализирана форма“ на инспекциските акти (записници и решенија), во согласност со прописите за заштита на личните податоци. Инспекциските акти се скенираат, а потоа се бришат личните податоци, чие откривање би значело повреда на заштита на личните податоци, при што има одреденозадоцнување во нивното објавување, меѓудругото од причина што како и во претходниот временски период „онлајн“ програмата што се користи е со ограничени можности за побврза обработка на актите.

Во извештајниот период, за потребите на Одделението за логистичка поддршка на Министерството за култура, давани се одговори по повеќе новинарски прашања во однос на извршените инспекциски надзори, преземените мерки, примена на материјалните закони и други стручни прашања.

Донесените решенија бр. 44-7916/1 од 29.7.2020 г., од заменик – министерот за култура и бр. 44-10269/1 од 7.10.2020 г., од тогашната министерка за култура, со коишто раководителот на Секторот за управен и инспекциски надзор - главен инспектор за култура е определена и за одговорно службено лице во МК за водење на предмети и вршење на работи за одговорно службено лице за комуникација по предмети кои произлегуваат од надлежност на Државното правобранителство на РСМ (спорови по различни основи – должничко – доверителски, работни односи и други, во коишто МК е тужител или тужена страна), како и претходно имаше негативно влијание врз вкупниот број на планираните и реализираните инспекциски надзори во извештајниот период, особено надзорите со повисоки коефициенти на сложеност (Q 4 и 5), кај национални

Сектор за управен
и инспекциски надзорSektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

установи од областа на културата по Законот за културата и Законот за музеите. Додека, вишиот инспектор – раководител на Одделението за управен надзор и надзор над наменско користење на средствата од буџетот, е назначен за овластено лице за заштитено внатрешно пријавување во Министерство за култура согласно со Законот за заштита на укажувачи („Сл. весник на РСМ бр. 196/15). Истовремено, врз основа на член 15 став (1) од Законот за заштита на укажувачи, овластеното лице, на секои 6 месеци до Државната комисија за спречување на корупцијата доставува полугодишни извештаи за примени пријави од укажувачи во Министерството за култура.

Во извештајниот период инспекторите за култура при Секторот за управен и инспекциски надзор, покрај учество во судски постапки, во својство на претставници на Министерството за култура или подносители на прекршочните барања, имаат остварено соработка и преписка со други органи на државната управа, особено со Државната комисија за спречување на корупцијата, ОЈО, Министерството за финансии, Сектор за финансиска инспекција и други со цел подготовка на мислења, достава на списи и податоци во судски постапки, инспекциски надзори, водење инспекциска (статистичка) евиденција и друго.

Во извештајниот период, покрај извршување на надлежностите утврдени со законите од областа на културата, Законот за инспекциски надзор и актите за систематизација на работните места во МК, како и извршување на другите работни задачи, Секторот за управен и инспекциски надзор нема реализирано активности во насока на употреба или надградби на ИТ системите.

Заклучоци и препораки

Имајќи ја предвид кризната состојбана светското ниво (безбедносна и економска), но и човечките ресурси на Секторот (вкупно 5 инспектори, овластени да вршат инспекциски надзор на целата територија на РСМ), општата оценка за оствареноста на зацртаните цели и плановина Секторот, е исклучително добра. Реализацијата на месечните планови за работа во I-то полугодие од 2024 година, повторно ќе зависи од горенаведеното, особено од состојбата со човечките ресурси на Секторот.

Имено, во текот на II - то полугодие од 2023 г., од страна на инспекторите за култура, биле извршени вкупно 52 инспекциски надзори, од кои 7 редовни, 34 вонредни и 11 контролни надзори и тоа од аспект на примена на 5 (пет) закони од областа на културата (од вкупно 8 закони, за коишто се надлежни инспекторите за култура), од кои 39 по Законот за културата, 5 по Законот за музеите, 3 по Законот за филмската дејност, 2 по Законот за употребата на македонскиот јазик и 3 по Законот за меморијалните споменици и спомен-обележјата, а за утврдените недостатоци/неправилности, издадени се вкупно 14 решенија со опомена/наредба, вкупно 13 платни налози и поднесени се 5 прекршочни барања по Законот за културата и Законот за меморијалните споменици и спомен-обележјата, со што во II-то полугодие нема значителни отстапувања во поглед на планираните надзори и

Сектор за управен
и инспекциски надзорSektori i Mbikëqyrjes
Administrative dhe Inspektuese

неправилности (планирани: вкупно 46 надзори, од кои 8 редовни, 27 вонредни и 11 контролни, со 19 неправилности), напротив извршени се повеќе инспекциски надзори, при што приоритетни се вршени вонредни инспекциски надзори по 5 закони од областа на културата, на целата територија на РСМ.

Воедно, може да се заклучи дека поради мал број на инспектори за култура (вкупно 5 за целата територија на РСМ), и тековните (обемни) обврски на главниот инспектор со предметите од надлежност на Државното правобранителство на РСМ за целата територија на РСМ (заклучно со м. декември, 2023 г., во тек се повеќе од 50 судски постапки, во коишто МК е тужен или тужител, по различни основи), поради што останува и понатаму потреба од зголемување на постојниот број на инспектори за култура, како и соодветни измени на постојниот акт за систематизација на работните места на МК (во однос на укинување на одделни надлежности, зголемување на бројот на инспектори, укинување на одделни работни места итн.).

Оттука, реализацијата на месечните планови за работа во првото полугодие од 2024 г., повторно во голема мерка ќе зависи од подобрување на состојбата со човечките ресурси, односно покрај зголемување на бројот на инспектори и тоа минимум за уште двајца извршители, има потреба за стручни усовршувања на инспекторите, прераспоредување на дополнителните работни обврски на други организациони единици во МК и соодветно вреднување на работата на инспекторите, како и подобрување на техничките ресурси на Секторот за управен и инспекциски надзор, односно набавка на ново службено возило (постојното е со година на производство март, 2004 г. и не ги задоволува потребите на Секторот, ниту од безбедносен аспект, ниту од можноста за соодветно и навремено вршење на инспекциски надзори, на целата територија на РСМ).